

РОЗДІЛ III

Політичні інститути та процеси

УДК 321.01:81:172.4 (477)

Білоусов Олександр,

доктор політичних наук, професор кафедри правознавства,

Одеський національний політехнічний університет;

A.belousoff@gmail.com

ORCID 0000-0003-2535-5505

АНТИІМІГРАНТСЬКА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВИСХІДНОЇ КСЕНОФОБІЇ В УГОРЩИНІ

У статті аргументовано, що початок у 2015 р. європейської міграційної кризи сприяв зростанню ксенофобії в країнах ЄС, особливо в Угорщині. Причиною цього визначено радикальну позицію уряду В. Орбана та основних парламентських партій (Фідес, Йоббік) щодо питань імміграції. Антиімміграційну політику Угорщини схарактеризовано як таку, що суперечить базовим європейським цінностям та міжнародним актам про права людини, оскільки мала своїм результатом наростання в державі мігрантофобії, ісламофобії тощо. Підкреслено, що іммігранти визначаються урядом Угорщини як загроза, довкола якої необхідне згуртування нації задля збереження самобутності Угорщини. Відзначено, що зусиллями уряду в Угорщині сформовано образ мігрантів як «спільного ворога всіх угорців», якому протистойть уряд як «захисник нації». Відзначено, що опозиційні політичні актори та незалежний від влади сегмент громадянського суспільства Угорщини останніми роками зазнають сильного тиску держави за правозахисні ініціативи, спрямовані на протидію ксенофобії щодо мігрантів, біженців. Звернуто увагу на загалом характерні угорцями настрої упередження щодо різноманітних меншин, високий рівень нетерпимості до «Інших», порівняно з іншими народами Центральної та Східної Європи. Доволі значну підтримку угорцями міграційної політики уряду В. Орбана пояснено такими чинниками, як: 1) високий рівень однорідності Угорщини (расової, етнічної, релігійної й ін.); 2) традиційно низька частка іммігрантів у структурі населення, а відтак незначний досвід співжиття з представниками інших народів; 3) особливості політико-правової культури угорців, для якої не характерна стійкість ліберально-демократичних цінностей; 4) дуже значна кількість іммігрантів (одна з найбільших в ЄС), які водночас намагалися в'їхати на територію Угорщини. У статті доведено, що висхідна динаміка страху угорців перед «Іншими» безпосередньо пов'язана з активною урядовою пропагандою впродовж останніх років.
Ключові слова: ксенофобія, Угорщина, партія Фідес, європейська міграційна криза, мігрантофобія.

1. ВСТУП

Постановка проблеми та її значення. Попри високі стандарти прав людини та громадянина в межах ЄС, після початку загальноєвропейської міграційної кризи (2015 р.) ксенофобія набула характеру гострої соціально-політичної проблеми. Багато країн ЄС зіткнулися з наростанням негативу в ставленні до представників певних рас, етносів, віросповідань та ін., однак в Угорщині це увиразнено найяскравіше. Кейс Угорщини є унікальним для вивчення ксенофобії з огляду на дії влади цієї держави-учасниці ЄС у питанні закриття зовнішніх кордонів ЄС для захисту від шукачів притулку всупереч базовим європейським цінностям і міжнародним актам про права людини. Прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан фактично побудував свою політичну програму навколо демонізації біженців і мігрантів [11]. Такі деструктивні процеси потребують вивчення з позицій політичної науки з метою з'ясування як проявів, масштабів ксенофобії щодо мігрантів і біженців в Угорщині, так і прогнозування можливих наслідків такої політики для цієї держави та ЄС у цілому.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Тема ксенофобії в Угорщині досі не була предметом самостійного вивчення вітчизняної політичної науки. Кейс цієї держави фігурує в етнополітологічних дослідженнях, наукових розвідках про проблеми гарантування й реалізації прав і свобод людини та громадянина. Водночас проблема ксенофобії в Угорщині щодо мігрантів і шукачів притулку активно вивчається останніми роками міжнародними правозахисними неурядовими організаціями, соціологічними центрами й т. ін. Причиною активізації інтересу наукової спільноти та громадсько-політичних акторів до цього питання є резонансні дії уряду В. Орбана, які сприяли наростанню ксенофобії щодо мігрантів і шукачів притулку, передусім, із країн Північної Африки та Близького Сходу, які останніми роками охоплені громадянськими конфліктами й війнами.

Формулювання мети статті. У статті поставлено мету – проаналізувати на прикладі кейсу Угорщини прояви ксенофобії щодо мігрантів і біженців у політиці уряду В. Орбана, діяльності партії Фідес й інших акторів угорської політики.

Методика дослідження. В основу методології вивчення ксенофобії щодо мігрантів та шукачів притулку в Угорщині покладено теорію інтегрального сприйняття загроз [9; 10], яка адаптивна для вивчення антиіммігрантських настроїв у європейських суспільствах. Ця теорія авторства В. Г. Стефана (Walter G. Stephan) та ін. визначає всі види загроз, які можуть відчуватися за взаємодії з представниками інших культурних груп, і синтезує їх у т. зв. «інтегральну загрозу». Теорія інтегрального сприйняття загроз демонструє, що для виникнення упереджень та інтолерантних установок аж ніяк не є обов'язковою реальна загроза з боку аутгруп («Чужих», «Інших»). Негативне ставлення до представників аутгруп зумовлюється низкою суб'єктивних чинників: груповою ідентичністю, низьким рівнем знань про членів аутгруп, співвідношенням статусів аутгруп, які зумовлюють міжгрупову напругу і т. ін. Грунтуючись на цій теорії, можемо передбачити, що для відчуття загрози реальні дії (деструктивні, провокативні тощо) з боку мігрантів, шукачів притулку не є обов'язковими. Достатньо наявності відмінностей у нормах та цінностях груп. Специфіка групової ідентичності – це здатність спричинити руйнівні стереотипи та відчуття загрози.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Політична наука трактує ксенофобію, передусім, як недовіру та страх щодо представників інших етносів, національностей, релігій, культур [1, с. 15]. Ксенофобія є негативним, емоційно забарвленим ставленням певного суб'єкта політики до «чужих», «інших» спільнот і їх окремих представників. Вона виявляється в інтолерантних діях, соціальних установках, забобонах та упередженнях, соціальних стереотипах тощо.

Відзначимо: страх перед новим і невідомим (тобто «Іншими») з'явився задовго до початку масштабної міграційної кризи на теренах ЄС. Упродовж тисяч років (від первісних спільнот) такого типу тривоги відігравали важливу роль в об'єднаннях людей у спільноти задля уможливлення відсічі зовнішнім загрозам. У ході змагань за ресурси (а відтак і владу) викристалізувався поділ на «своїх» (як зрозумілих, схожих, близьких) і «чужих» (як невідомих, непрогнозованих, а відтак і потенційно небезпечних). Страх перед «іншими», «чужими» не зникли, а нині набувають увиразнення в нових форматах, спричинених розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, формуванням систем захисту прав і свобод людини та низкою інших чинників.

Упередження щодо різноманітних меншин загалом характерні для угорців. Порівняно з іншими народами Центральної й Східної Європи, вони вирізняються високим рівнем нетерпимості [6, с. 17]. Це тісно пов'язано зі сильною та довготривалою екзистенційною загрозою, яка сягає корінням часів панування різних імперій (Габсбурзької, Османської), згодом – радянського режиму. Імовірно, цим не в останню чергу пояснюється доволі широка громадська підтримка урядової політики протидії мігрантам і шукачам притулку – ці групи означено як загрозу, довкола якої важливо згуртуватися задля збереження самобутності Угорщини.

Ксенофобія та упередження, керовані страхом, є соціально зрозумілими явищами в такій країні, як Угорщина, де населення донедавна мало незначний досвід взаємодії з іммігрантами. Насторожене ставлення населення до мігрантів пояснюється тим, що Угорщина є відносно однорідною країною (расово, етнічно, а також за віросповіданням). Частка мігрантів у структурі населення тут завжди була

низькою. І водночас саме ця країна зіткнулася в один момент із дуже великою «хвилею» шукачів притулку¹.

Навряд чи виправданою є однобока критика пересічних угорців за вироблене останніми роками негативне соціальне ставлення до шукачів притулку з країн Північної Африки й Близького Сходу. У населення відсутній досвід демократичного співжиття, не сформована ліберально-демократична політико-правова культура. Відтак відповідальними за піднесення ксенофобії в державі є, передусім, політики, котрі експлуатують ситуацію, що склалася. Водночас своїм курсом на побудову неліберальної демократії провідні актори угорської політики ще більше віддаляють угорську спільноту від демократичних цінностей і поглиблюють ксенофобію в її різних формах.

Ксенофобія в Угорщині проявляється в багатьох формах, однак найбільш вираженими в останні роки є мігрантофобія, ісламофобія. Мусульмани-біженці зазнають в Угорщині особливих словесних і фізичних нападів, наклеєння ярликів терористів, злочинців, переносників недуг тощо. Політики партії «Фідес» та ін. ідеологічно близькі до влади політичні актори Угорщини² неодноразово акцентували на непереборних культурних відмінностях між християнською Європою й мусульманськими біженцями, що робить інтеграцію останніх в угорську спільноту нібито неможливою [14].

Керівна партія Фідес фактично монополізувала вироблення антиімміграційної політики Угорщини³, а відтак із цього процесу агресивно витісняються інші суб'єкти громадсько-політичного життя. У своєму ставленні до шукачів притулку, уряд і представники партій Фідес та Йоббік свідомо уникають уживання термінів «біженці» або ж «шукачі притулку»; натомість їх означували як «економічних мігрантів», «нелегальних мігрантів» і под. Відтак шукачів притулку з «гарячих» точок, охоплених війнами та громадянськими конфліктами, владні інститути Угорщини звинувачували в тому, що вони лише вдають із себе біженців (жертв переслідувань), а насправді залишили свої батьківщини з економічних причин.

Інституції ЄС останніми роками незмінно звертають увагу, що уряд В. Орбана активно використовує антиіммігрантську риторичку, яка підживлює страхи перед «іншими», агресію (словесну та фізичну) щодо них, стигматизує мігрантів і біженців. Найбільшу критику викликала система надання притулку в Угорщині, оскільки вона призвела про системного відхилення заяв шукачів притулку з «гарячих» точок. Надмірним було застосування насилля поліцією щодо шукачів притулку; зафіксовані випадки відмови у їжі особам, заяви яких щодо надання статусу біженця були відхилені⁴ [13]. Відтак Угорщина порушує взяті раніше на себе міжнародні-правові зобов'язання в частині гарантування прав шукачів притулку.

Уряд Угорщини не вбачає в міграції можливих позитивів, а винятково концентрується на потенційних загрозах, пов'язаних з імміграцією (тероризм, навантаження на соціальну систему держави, загострення проблеми зайнятості, проблеми громадської безпеки тощо). Урядова риторика розглядає тему міграції переважно в контексті відмінностей і страхів. Мігрантів, шукачів притулку, позиційовано як потенційно агресивних та небезпечних. Зусиллями урядової пропаганди Угорщини сформовано образ мігрантів як «спільного ворога всіх угорців», якому протистоїть уряд як «захисник нації».

Відколи міграційна проблема в країнах ЄС почала наростати, уряд Угорщини своїми діями фактично провів штучний поділ публічного дискурсу на два конфліктні табори: 1) той, який відстоює національний інтерес, а відтак – виступає проти імміграції та прийняття Угорщиною біженців; 2) той, який підтримує імміграцію й цим зраджує інтереси угорської нації. Відтак виважену компромісну позицію в очах влади громадянин Угорщини щодо проблеми біженців із країн Північної Африки та

¹ Швеція, ФРН, Італія, Франція та Угорщина стали основними країнами-реципієнтами біженців у межах ЄС (91 % від усіх заявок).

² Схильність до ксенофобії, найперше, мають угорці, які електорально підтримують партії Фідес і Йоббік. На останніх парламентських виборах 2018 р. ці партії набрали, відповідно, 49,47 та 19,06 % голосів виборців.

³ Зокрема, керівник парламентської фракції партії Фідес А. Роган (Antal Rogán) озвучував антиімміграційні та антиіммігрантські заяви про те, що присутність мусульманських громад руйнує внутрішній порядок у християнських країнах Європи. Відтак не в інтересах Угорщини приймати економічних мігрантів, які за традиціями відрізняються від угорців [2].

⁴ Фіксувалися випадки відмови в їжі впродовж п'яти діб. Відповідно до основних міжнародних актів про права й свободи людини та громадянина це кваліфікується як нелюдське поводження.

Близького Сходу мати просто не може: або він заперечує її (лояльний громадянин), або допускає її можливість (ворог угорської нації). Зі свого боку, опозиція, ліберально-демократичний сегмент громадянського суспільства Угорщини через свою слабкість та постійний тиск влади не зуміли зупинити поширення урядового дискурсу каналами комунікації. Відтак трансльовані урядом антиіммігрантські настрої стали панівними в медіа Угорщини.

Уряд В. Орбана впливає на формування громадської думки щодо шукачів притулку завдяки низці пропагандистським механізмам. Наведемо приклади:

1) консультація-опитування (12 запитань), якою охоплено близько 8 млн осіб (квітень 2015 р.) [7]. Питальник супроводжувався листом від В. Орбана, який доносив «правильні» (з позиції уряду) формулювання, які можемо кваліфікувати як мову ворожнечі щодо мігрантів та шукачів притулку;

2) розміщення урядових біл-бордів (червень 2015 р.), якими доносилися три основні меседжі: «Якщо Ви приїдете до Угорщини, то повинні поважати нашу культуру»; «Якщо Ви приїдете до Угорщини, то повинні дотримуватися наших законів»; «Якщо Ви приїдете до Угорщини, то не можете забирати робочі місця в угорців» [4].

В антиіммігрантській риторикі уряду В. Орбана важливу роль відіграли різноманітні теорії змов, в основу яких покладено розгляд міграції як заохочуваного ззовні процесу, спрямованого проти угорської нації. Дж. Сорос став головним звинувачуваним у цього, оскільки він фінансує неурядові організації, які підтримують шукачів притулку. Ще одна теорія змови стосувалася звинувачень Ізраїлю, який нібито зацікавлений у розвитку протистояння християнської Європи з мусульманським світом [5]. Її, зокрема, озвучив член партії Фідес, мер міста Сентготтхард Г. Гушар (Gábor Huszár) [11].

Наслідки антиіммігрантської політики угорського уряду є далекосяжними. Наведемо кілька:

1. Неурядові організації, які займаються проблемами біженців і мігрантів, стикаються зі значними проблемами в разі спроб орендувати приміщення під проведення масових заходів. Власники нерухомості остерігаються ймовірних юридичних наслідків укладення таких договорів оренди (зокрема штрафів). Відзначимо, що влада Угорщини загалом стигматизує та криміналізує роботу неурядових організацій, які отримують іноземне фінансування на реалізацію проєктів допомоги біженцям [8];

2. Приватні акаунти в соціальних мережах угорських державних службовців вивчаються урядовими інституціями. Це сприяло сильній самоцензурі державних службовців, щоб уникнути звинувачень (та подальшого звільнення) за ліберальний підхід до міграції в Угорщині;

3. Для суспільства характерний клімат страху перед «Іншими». Це, наприклад, проявляється в упередженості, образах осіб (туристів і навіть громадян Угорщини) з нетиповою для Угорщини зовнішністю, через яку їх сприймають за ймовірних нелегальних мігрантів, потенційних терористів тощо.

Примітно, що навіть у випадку отримання статусу біженця вихідці з гарячих точок Північної Африки й Близького Сходу зіткнулися під час проживання на території Угорщини з великими ризиками знедоленості, безпритульності, тиску, мови ворожнечі тощо. На цьому неодноразово зацентровували увагу правозахисні організації [3; 12].

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведене дослідження дало підставу зробити такі висновки:

1. Європейська міграційна криза 2015 р. змінила природу ксенофобії в Угорщині: загальний страх та недовіра до «інших» набули конкретних образів ворогів – мігранта, шукача притулку. Вони стійко пов'язані з конкретними страхами: імовірністю тероризму й зростання злочинності; із приходом дешевої робочої сили, яка позбавить угорців гідної оплати праці; привнесенням інших культур, віросповідань у відносно монолітну угорську спільноту й т. ін.

2. Висхідна динаміка ксенофобії щодо мігрантів та шукачів притулку пояснюється такими чинниками, як високий рівень соціальної однорідності Угорщини (расової, етнічної, релігійної та ін.); традиційно низька частка іммігрантів у структурі населення, а отже, незначний досвід співжиття з представниками інших народів; нестійкість ліберально-демократичних цінностей у політико-правовій культурі угорців; дуже значна кількість іммігрантів (одна з найбільших у ЄС), які водночас (2015 р.) намагалися в'їхати на територію Угорщини; активна урядова пропаганда, антиімміграційна риторика

основних парламентських партій (Фідес, Йоббік), в основі яких – образ мігрантів, шукачів притулку як ворогів угорської нації.

3. Іммігранти визначаються урядом Угорщини як загроза, довкола якої потрібне згуртування нації задля збереження самобутності Угорщини. Зусиллями уряду в Угорщині сформовано образ мігрантів як «спільного ворога всіх угорців», котрому протистоїть уряд як «захисник нації». Дії влади, з одного боку, сприяли наростанню страху угорців перед «іншими» (чужими), а з іншого – сформували у мігрантів, біженців стійкий намір якнайшвидше залишити територію Угорщини (пріоритетом для них нині виступають ФРН і група нордичних країн).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гринчак А. А. *Протидія расизму, ксенофобії та екстремізму*. Київ: Вид-во «ФОП Голембовська О. О.», 2018.
2. Gergely T. Ki monda? Rogán Antal vagy Vona Gábor? *Index.hu*. 2015. URL: https://index.hu/mindekozben/poszt/2015/01/12/ki_mondta_rogan_antal_vagy_vona_gabor/
3. Hungary: Legal amendments to detain all asylum-seekers a deliberate new attack on the rights of refugees and migrants. *Amnesty International*. 2017. URL: <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR2758552017ENGLISH.pdf>
4. Hungary's Anti-Immigration Campaign Sparks Controversy. *Yahoo News*. 2015. URL: <http://news.yahoo.com/hungarys-anti-immigration-campaign-sparks-controve>
5. Izrael Allhat a Párizsi Merénylet Mögött a Fideszes Polgármester Szerint. *Index.hu*. 2015. URL: http://index.hu/belfold/2015/11/29/izrael_allhat_a_parizsi_merenylet_mogott_a_szentgotthardi_polgarmester_szerint/
6. Juhász A., Hunyadi B., Zgut E. *Focus on Hungary: Refugees, Asylum and Migration*. 2015. Prague: Heinrich-Böll-Stiftung.
7. Nemzeti Konzultáció a bevándorlásról és a terrorizmusról. *Website of the Hungarian Government*. 2015. URL: https://www.kormany.hu/download/7/e2/50000/nemzeti_konzultacio_bevandorlas_2015.pdf
8. Rankin R. Hungary accused of fuelling xenophobia with anti-migrant rhetoric. *The Guardian*. 2019. 21 May.
9. Stephan W. G., Stephan C. W. *Improving intergroup relations*. Sage Publications, Inc. 2001.
10. Stephan W. G., Ybarra O., Morrison K. R. *Intergroup threat theory*. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*. 2009. P. 43–59. Psychology Press.
11. *Szentgotthárd város Erőforrás bizottságának NYÍLT ülése 2015.11.16.* 2015. URL: <https://soundcloud.com/lacz-zolt-n/szentgotthard-varos-eroforras-bizottsaganak-nyilt-ulese-20151116>
12. Two years after: What's left of refugee protection in Hungary? *Hungarian Helsinki Committee*. 2017. URL: https://www.helsinki.hu/wp-content/uploads/Two-years-after_2017.pdf
13. Walker, S. Hungary denying food to asylum seekers, say human rights groups. *The Guardian*. 2019. 26 Apr.
14. We will not be able to integrate migrants in a cultural sense. *Website of the Hungarian Government*. 2015. URL: <https://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/we-will-not-be-able-to-integrate-migrants-in-a-cultural-sense>

Матеріал надійшов до редакції 03.01.2020 р.

ANTI-IMMIGRANT POLICY AS A FACTOR OF RISING XENOPHOBIA IN HUNGARY

The article argues that the beginning of the European migration crisis in 2015 contributed to the growth of xenophobia in EU countries, especially Hungary. The reason for this is the author's radical position of the government of V. Orbán and the main parliamentary parties (Fidesz, Jobbik) on immigration issues. Hungary's anti-immigration policy is characterized as contrary to basic European values and international human rights instruments, as it has resulted in an increase in migrant-phobia, Islamophobia, etc. in the country. It is emphasized that immigrants are identified by the Hungarian government as a threat around which the nation needs to unite in order to preserve Hungary's identity. It is noted that the efforts of the government in Hungary have formed the image of migrants as a «common enemy of all Hungarians», which is opposed by the government as a «defender of the nation». It is noted that opposition political actors and the independent segment of Hungarian civil society have in recent years come under strong pressure from the state for human rights initiatives aimed at counteracting xenophobia against migrants and refugees. The author draws attention to the general Hungarian prejudice against various minorities, the high level of intolerance towards the «Others» in comparison with other peoples of Central and Eastern Europe. The author explains the rather significant support of Hungarians for the migration policy of V. Orbán's government by the following factors: 1) the high level of homogeneity of Hungary (racial, ethnic,

religious, etc.); 2) traditionally low share of immigrants in the population structure, and hence – little experience of coexistence with representatives of other nations; 3) features of the political and legal culture of the Hungarians, which is not characterized by the stability of liberal-democratic values; 4) a very large number of immigrants (one of the largest in the EU) who at the same time tried to enter the territory of Hungary. The article proves that the upward dynamics of Hungarians' fear of the «Others» are directly related to the active government propaganda in recent years.

Key words: xenophobia, Hungary, political party Fidesz, European migration crisis, migrant-phobia.

REFERENCES

1. Hrynychak, A. A. (2018). *Protydiia rasyzmu, ksenofobii ta estremizmu*. Kyiv: Vydavnytstvo «FOP Holembovska O. O.» (in Ukrainian).
2. Gergely, T. (2015). *Ki monda? Rogán Antal vagy Vona Gábor?* *Index.hu*. URL: https://index.hu/mindekozben/poszt/2015/01/12/ki_mondda_rogan_antal_vagy_vona_gabor/ (in English).
3. Hungary: Legal amendments to detain all asylum-seekers a deliberate new attack on the rights of refugees and migrants (2017). *Amnesty International*. URL: <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR2758552017ENGLISH.pdf> (in English).
4. Hungary's Anti-Immigration Campaign Sparks Controversy (2015). *Yahoo News*. URL: <http://news.yahoo.com/hungarys-anti-immigration-campaign-sparks-controve> (in English).
5. Izrael Állhat a Párizsi Merénylet Mögött a Fideszes Polgármester Szerint (2015). *Index.hu*. URL: http://index.hu/belfold/2015/11/29/izrael_allhat_a_parizsi_merenylet_mogott_a_szentgotthardi_polgarmester_szerint/ (in English).
6. Juhász, A., Hunyadi, B., Zgut, E. (2015). *Focus on Hungary: Refugees, Asylum and Migration*. Prague: Heinrich-Böll-Stiftung (in English).
7. Nemzeti Konzultáció a bevándorlásról és a terrorizmusról (2015). *Website of the Hungarian Government*. URL: https://www.kormany.hu/download/7/e2/50000/nemzeti_konzultacio_bevandorlas_2015.pdf (in Hungarian).
8. Rankin, R. Hungary accused of fuelling xenophobia with anti-migrant rhetoric. *The Guardian*. 2019. 21 May.
9. Stephan, W. G., Stephan, C. W. (2001). *Improving intergroup relations*. Sage Publications, Inc. (in English).
10. Stephan, W. G., Ybarra, O., Morrison, K. R. (2009). *Intergroup threat theory*. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (pp. 43–59). Psychology Press (in English).
11. *Szentgotthárd város Erőforrás bizottságának NYÍLT ülése 2015.11.16* (2015). URL: <https://soundcloud.com/lacz-zolt-n/szentgotthard-varos-eroforras-bizottsaganak-nyilt-ulese-20151116> (in Hungarian).
12. Two years after: What's left of refugee protection in Hungary? (2017). *Hungarian Helsinki Committee*. URL: https://www.helsinki.hu/wp-content/uploads/Two-years-after_2017.pdf (in English).
13. Walker, S. Hungary denying food to asylum seekers, say human rights groups. *The Guardian*. 2019. 26 Apr. (in English).
14. We will not be able to integrate migrants in a cultural sense (2015). *Website of the Hungarian Government*. URL: <https://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/we-will-not-be-able-to-integrate-migrants-in-a-cultural-sense> (in English).

УДК 32: 316.646.32

Кіянка Ірина,

доктор політичних наук, доцент кафедри європейської інтеграції і права,

Львівський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління при Президентові України

вул. Сухомлинського, 16

kiyanka@i.ua

orcid/ 0000-0002-3100-7796

ПОПУЛІЗМ: МІСІЯ ТА ЗАГРОЗИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Вивчення популізму актуалізоване наявністю соціального замовлення від зацікавлених суб'єктів політичної дії, які застосовують популізм для реалізації своїх програм та в боротьбі за владу, акцентуючи свою увагу на можливостях змін і реформ.